

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

E-misszió
Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

A Nyírbogdányi rét (HUHN20129) különleges természetmegőrzési terület fenntartási terve

Nyíregyháza

2014

Ügyfél

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner

E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület.

Vezető szakmai koordinátor

Dr. Magura Tibor

Szakmai koordinátor

Lesku Balázs

Olajos Péter

Vezető természettudományi szakértő

Dr. Szigetvári Csaba

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Tóth Sándor

Közreműködő szakértők

Bocz Renáta

Forgács Zoltán

Hauberger Júlia

Lukács Attila

Zsigó Krisztina

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2014

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv	5
1. A terület azonosító adatai.....	6
1.1. Név	6
1.2. Azonosító kód	6
1.3. Kiterjedés	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	6
1.5. Érintett települések	6
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	6
2. Veszélyeztető tényezők.....	8
3. Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	11
3.2. Kezelési javaslatok	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése	12
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	22
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	23
3.2.4. Kutatás, monitorozás	23
3.2.5. Mellékletek	25
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	26
3.3.1. Agrártámogatások.....	26
3.3.2. Pályázatok.....	28
3.3.3. Egyéb.....	28
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	29
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	29
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	29
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	32
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció.....	35
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése	36
1.1. Környezeti adottságok.....	36
1.1.1. Éghajlati adottságok	36
1.1.2. Vízrajzi adottságok	36
1.1.3. Talajtani adottságok	37
1.2. Természeti adottságok.....	37
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek	38
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok	41
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok	42
1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok	42
1.3. Területhasználat	42
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás	42
1.3.2. Tulajdoni viszonyok	43
1.3.3. Területhasználat és kezelés.....	43
2. Felhasznált irodalom	46
3. Térképek.....	47

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Nyírbogdányi rét különleges természetmegőrzési terület
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20129
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	61,69 ha
--------------------------------	----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 6440 - *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei

1.4.2. Jelölő fajok

- A területre vonatkozóan jelölő faj nincs megjelölve.

A Natura 2000 adatlapon (SDF) nem szereplő, de a fenntartási tervet megalapozó felmérések alapján jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű növényfaj:

- Kisfészkű aszat (*Cirsium brachycephalum*)

1.5. Érintett települések

Nyírbogdány

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület az Országos Ökológiai Hálózat ökológiai folyosó övezetével átfed.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területrendezési terve - 19/2011 (XII.1.) rendelet
- Nyírbogdány község településszerkezeti terve - 58/2009. (VIII.31.) határozat

- Nyírbogdány község szabályozási terv és helyi építési szabályzat - 11/2009. (IX.16.) rendelet

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A tervezési területen üzemtervezett erdő nem található.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

I/5. Szabolcs-Szatmár-beregi apróvadás körzet vadgazdálkodási terve. **Érvényes:** 2014-ig. (Készítését az Országos Vadgazdálkodási Adattár koordinálta.)

Nyírségi Nimród Vadásztársaság (vadgazdálkodási egység kódszáma: 15-851710-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve. **Érvényes:** 2017-ig. Kelt: 2006. december 15. Jóváhagyta: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei MGSZH, Földművelésügyi Igazgatóság, Vadászati és Halászati Osztály.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

Halgazdálkodási terv a területre vonatkozóan nem áll rendelkezésre.

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

Lónyai-főcsatorna alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve - Elfogadás dátuma: 2010.08.01. A terv a Víz Keretirányelv keretében készült, melynek célja, hogy a felszíni és felszín alatti vizek jó állapotba kerüljenek 2015-ig. Amennyiben ezt a természeti és gazdasági lehetőségek nem teszik lehetővé 2015-ig, akkor a határidők a VKI által felkínált mentességek alapos indoklásával 2021-re, illetve 2027-re kitolhatók.

1.7.7. Egyéb tervek

Egyéb terv a tervezési területre nem vonatkozik.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.03	gyepterület átalakítása szántóvá	H	38%	6440 A tervezési területen legelő művelési ágú, a jelenlegi mocsárrétekhez hasonló termőhelyi adottságokkal rendelkező területeken korábbi beszántás miatt a jelölő élőhely megsemmisült. Ezeken a területeken jelenleg szántó, részben gyomos parlagnövényzet található.
A03.01	intenzív, vagy intenzívebb kaszálás	M	40%	6440 A tervezési területen a nagy táblákban, egyszerre végzett kaszálás a gyepek homogenizálódásához, kis mértékű elszegényedéséhez vezet.
A03.03	kaszálás felhagyása/hiánya	M	0,5%	6440 A tervezési terület egy részén beszántott terület szegélyén fennmaradt mocsárrét fragmentumot a kaszálás hiányában becserjésedés veszélyezteti.
A04.01	intenzív legeltetés	L	12%	6440 A tervezési terület kis mérete, a legelőként használt gyepek teljes kihasználtsága miatt időszakosan és lokálisan (különösen alacsony fűhozamú években) túllegeltetés léphet fel, ami a specialista és társulásalkotó fajok visszaszorulásához, a gyomfajok elszaporodásához vezethet.
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	100%	6440 A tervezési területen belül több foltban jelenlevő szántóterületekről átsodródó vagy átmosódó növényvédőszeres károsíthatják a gyepek élővilágát.
B01.01	beerdősítés / fásítás idegenhonos fajokkal	H	0,5%	6440 A tervezési terület egy részén mocsárrét helyén történő nemes nyárral történt fásítás a jelölő élőhelyen lokálisan megsemmisíti.

H01.02	kiöntés miatti felszíni vízszennyezés	M	10%	6440 A területtel szomszédos V. főfolyásból a befogadó Lónyay-főcsatorna visszaduzzasztó hatása miatt a felső szakaszokból érkező, gyakran szennyezett víz olykor kiönt a területre, ami tápanyag és szennyezőanyag terhelést jelent az élőhelynek.
H02.06	mezőgazdasági és erdészeti tevékenységből származó diffúz talajvízszennyezés	M	100%	6440 A tervezési területen belül több foltban jelenlevő szántóterületeken történő trágyázás átmosódva tápanyagterhelést okoz a jelölő élőhelyen, ami a nitrofil fajok elszaporodását, gyomosodást, az élőhely biológiai sokféleségének csökkenését, degradációját vonja maga után. Ezen kívül a beszántott területek jövőben kívánatos visszagyepesítését gátolja a trágyázás révén felhalmozódó tápanyag.
H05	talajszennyezés és szilárd hulladék	M	1%	6440 Korábban beszántott mocsárrét peremén található illegális hulladéklerakó az élőhely kívánatos élőhelyrekonstrukció szempontjából szennyező veszélyforrás.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	M	20%	6440 A terület egyes részein foltokban agresszíven terjedő inváziós fajok - selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>), magas aranny vessző (<i>Solidago gigantea</i>), gyalogakác (<i>Amorpha fruticosa</i>) - vannak jelen, amelyek a jelölő élőhelyen megfelelő kezelés hiányában jelentős mértékű invázióra képesek. Kialakuló állományuk alatt az élőhely állapota kedvezőtlen irányban változhat, esetleg megsemmisülhet.

J02.03	csatornázás	M	90%	6440 A területtel szomszédos belvízelvezetési funkciójú csatorna, a területen belül több kisebb árok, szivárgó található. A természetvédelmi prioritásokkal nem összehangolt működtetés az élőhelytípus szárazodását, jellegének kedvezőtlen irányú megváltozását okozhatja.
Kód	A területre kívülről ható veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
X	Nincs veszélyeztető tényező vagy hatás			A tervezési területre kívülről érkező számottevő veszélyeztető hatás nem azonosítható
Kód	Jövőbeli valószínűsíthető veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
M01.02	aszály és csapadékmennyiség csökkenés	M	90%	6440 Az aszály és csapadékmennyiség csökkenése az élőhelytípus szárazodását, jellegének kedvezőtlen irányú megváltozását, szélsőséges esetben az élőhely megsemmisülését okozhatja.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzések:

A Nyírbogdányi rét különleges természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (SDF) találhatók.

A természetvédelmi célállapot:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése, hogy a jelölő közösségi jelentőségű élőhely, a 6440 kódú „*Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei” legalább az alapállapot felmérés során tapasztalt nagyságban, karakterét megőrizve fennmaradjon. A megjelölt prioritások szerinti célkitűzések megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a területen jelentős kiterjedésben előforduló, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhely - 1530* kódú „pannon szikes sztyeppék és mocsarak” - kiterjedésének, karakterének fennmaradása, valamint az azon élő jelentős méretű állománnyal rendelkező, de jelölő fajként nem megjelölt közösségi jelentőségű faj, a kiskécskés aszat (*Cirsium brachycephalum*) fennmaradása is biztosítható legyen.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A terület egységének, természetes élőhelyi sokféleségének megőrzése: a mocsárrétek és szikes élőhelyek megőrzése szükséges, azok megóvása beszántással, erdősítéssel, fásítással, beépítéssel, vonalas létesítmények kialakításával szemben.
- A mocsárrétek és szikes gyepek fennmaradását a kíméletes legeltetés és kaszálás szolgálja, ezért cél a legelő állatállomány és a kaszálók fenntartása, a rét-és legelőgazdálkodás kíméletes folytatása.
- A területen belül található szántókon kíméletes gazdálkodás kialakításával, lehetőség szerint azok gyepesítésével indokolt gondoskodni a természetes élőhelyeket érintő esetleges káros hatások megelőzéséről.
- A korábban beszántott, jelenleg gyomos parlagnövényzetű élőhelyeken a mocsárréti élőhely rekonstrukciója a cél.
- Szükséges megelőzni az inváziós növényfajoknak a természeti értékeket veszélyeztető terjedését, ezért a területen megjelenő inváziós és tájidegen fa- cserje- és lágyszárú fajok folyamatos visszaszorításáról szükséges gondoskodni.
- A terület mocsárréti és szikes élőhelyeinek fenntartásához szükséges azok megfelelő vízigényének kielégítése; amit a területet érintő belvízelvezető célú csatornákon és árkokon a megfelelő, lecsapolást mérséklő vízkormányzással szükséges biztosítani.

A tervezési terület nem érint madárvédelmi területet.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási, és részben az élőhelyrekonstrukciós és fejlesztési

javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységek (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). Az egyes kezelési egységekre nem vonatkoztatható élőhelyrekonstrukciós, fajvédelmi, kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.2. - 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek - KE)

A kezelési javaslatok esetében élesen el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntes vállalásokat. A 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírások célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírások, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírások a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programon keresztül, önkéntes vállalat formájában válhat csak kötelezővé.

A Nyírbogdányi rét Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 7 kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2013-ban tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határ követő egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetők. A kezelések, beavatkozások gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekintő, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

KE-1 kezelési egység

A KE-1 kezelési egység a tervezési terület legmagasabb természeti értéket képviselő, mocsárréti és részben szikes jellegű gyeptípusait foglalja magában, amelyek kedvező állapotban tartásához a természetvédelmi célok tekintetében egyformán megfelelő kíméletes legelő- vagy rétgazdálkodás folytatása szükséges.

(1) Meghatározása: Mocsárrétek, illetve a velük természetes élőhelyi mozaikot és átmenetet alkotó szikesedő, és jellegtelen gyepek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): D34; D34xOB
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): OC
- Natura 2000 élőhelyek: 6440; 1530*

(3) *Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:*

A kezelési javaslatok alapja a területet fenntartó gazdálkodás (kaszálás, legeltetés) folytatása a természeti értékek védelmét figyelembe vevő korlátozásokkal. A terület természetvédelmi célkitűzéseinek leginkább a legeltetési és kaszálási használat párhuzamos, hasonló arányú alkalmazása felel meg.

a) *Kötelező előírások és korlátozások*

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) *Önkéntesen vállalható előírások*

- Felülvetés nem megengedett. (GY01).
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10).
- Tűzpázták létesítése nem megengedett. (GY15).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70).
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha. (GY42).
- Kaszáló sarjülegeltetése megengedett a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos. (GY64).
- A gyepek évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92).
- A szénát a kaszálást követő 2 héten belül össze kell gyűjteni és eltávolítani a területről, vagy sávokban elégetni (GY86).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett. (GY33).
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges. (GY29).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell. (GY31).
- Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos. (GY116).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01).

(4) *Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:*

Indokolt a területről a vizet elvezető kisebb árkok kiszárító hatásának kiküszöbölése, az ilyen árkok megszüntetése révén.

(5) *Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:*

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

Delelő fák, facsoportok telepítése kizárólag őshonos fák felhasználásával javasolható, a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszíneken.

(7) Kezelési, fenntartási javaslatok indoklása: A kezelési egység területén található élőhelytípusok huzamosabb ideje kaszálással, illetve legeltetéssel történő fenntartása a jövőben is megfelelően szolgálja azok fennmaradását. Annak hiányában - részben inváziós fajok általi - cserjésedés, erdősödés valószínűsíthető. A kíméletes, évente egyszeri, a jogszabályban előírt kötelező mértéknek megfelelő arányú kaszálatlan foltokat hagyó kaszálás megfelelő kezelési lehetőség a terület fenntartására; az ennél intenzívebb kaszálás a mocsárrétek elszegényedéséhez vezethet. A közepes intenzitású legeltetés esetén a kezelési egység élőhelyeinek természeti állapota fenntartható, nagyobb intenzitású legeltetés esetén viszont a gyepek felszakadozása, a legelőgyomok terjedése, az időszakosan víztelített talajú gyepekben a talajstruktúra kedvezőtlen átalakulása várható. Az őshonos hagyásfák, hagyásfacsoportok megóvása, illetve további telepítése a terület tájképi értékeinek és élőhelyi változatosságának megőrzése miatt indokolt.

KE-2 kezelési egység

A KE-2 kezelési egységhez a Natura 2000 területen található gyepek mélyebb foltjaiban található, a vegetációs időszak jelentős részében vízzel borított mocsári jellegű élőhelyei tartoznak. Ezek az élőhelyek korlátozottan, csak szárazabb időszakban kezelhetők kaszálással és legeltetéssel; ennek hiányában elnádásodásuk várható.

(1) Meghatározása: Enyhén szikes, környező gyepeknél tartósabb vízállású élőhelyek. Növényzete belvizes években mocsári jellegű, szárazabb években szikes rét jellegű.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): B3; F2xB6
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok: -
- Natura 2000 élőhelyek: 1530*

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja a területet fenntartó gazdálkodás (legeltetés, kaszálás) folytatása. A terület természetvédelmi célkitűzéseinek leginkább a legeltetési és kaszálási használat párhuzamos, hasonló arányú alkalmazása felel meg.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett. (GY01).
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10).
- Tüzpászták létesítése nem megengedett. (GY15).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22).

- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70).
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha. (GY42).
- Kaszálás július 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges. (GY71).
- A gyeptet évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92).
- A szénát a kaszálást követő 2 héten belül össze kell gyűjteni és eltávolítani a területről, vagy sávokban elégetni (GY86).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos. (GY116).
- A területen szóró, vadetető, szózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos. (VA03).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vontakozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(7) Kezelési, fenntartási javaslatok indoklása: A kezelési egység területén a környező gyepeknél mélyebb fekvésű, viszonylag hosszú ideig vízállásos területek tartoznak, amelyek kaszálás vagy legeltetés hiányában elnádásodásra hajlamosak. Fenntartásukhoz ezért - amennyiben ezt az adott év belvízviszonyai megengedik - a kaszálás vagy legeltetés folytatása kívánatos. A közepes intenzitású legeltetés és a kíméletes, a jogszabályban előírt kötelező mértéknek megfelelő arányú kaszálatlan foltokat hagyó kaszálás és a közepes intenzitású legeltetés alkalmas az élőhelyek fenntartására. A területen található jelentős (tízezres nagyságrendű) védett, közösségi jelentőségű kiskécskés aszat (*Cirsium brachycephalum*) növényfaj állományának megőrzése, illetve a hosszabb időn keresztül víztelített talaj miatt a július 15 előtt végzett kaszálás csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján javasolható.

KE-3 kezelési egység

A KE-3 kezelési egységbe olyan élőhelyek tartoznak, amelyek eredeti gyepterületükön a közelmúltbeli beszántást követően az erős gyomosodás és a megfelelő kezelés hiányában csak korlátozottan képesek regenerálódni. A kezelési javaslatok alapja a gyepterület helyreállításának elősegítése kaszálásos vagy legeltetési területkezeléssel.

(1) Meghatározása: A közelmúltban beszántott, majd felhagyott gyepterületek, jelenleg gyomos parlagvegetációval.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): OA; OB; OCxOD
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok: -
- Natura 2000 élőhelyek: -

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja a területet fenntartó gazdálkodás (legeltetés, kaszálás) alkalmazása a gyepterület helyreállításának elősegítésére.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Tüzpászták létesítése nem megengedett. (GY15).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22).
- Inváziós növényekkel fertőzött gyepekben csak a mentesítést követően lehet legeltetni. (GY58).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70).
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha. (GY42).
- Kaszáló sarjülegeltetése megengedett a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos. (GY64).
- A gyepterület évente legalább kétszer kell kaszálni. (GY81).
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező. (GY107).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92).
- A szénát a kaszálást követő 2 héten belül össze kell gyűjteni és eltávolítani a területről, vagy sávokban elégetni (GY86).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos. (GY116).
- A területen szóró, vadetető, szózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos. (VA03).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan megfogalmazott gazdálkodási jellegű kezelési, fenntartási javaslatok egyúttal élőhelyrekonstrukciót (gyepterület helyreállítása) szolgálják; azokon túl élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(7) Kezelési, fenntartási javaslatok indoklása: A kezelési egység területén korábban gyepek voltak, melyek közelmúltbeli beszántást, majd felhagyást követően elgyomosodtak. Rendszeres, évi kétszeri kaszálás, illetve az inváziós gyomnövényektől való mentesítést követő legeltetéses használat hatására a jelölő élőhelynek minősülő, jó regenerációs potenciálú mocsárréti vegetáció helyreállása valószínűsíthető 10-15 éves időtávon belül.

KE-4 kezelési egység

A KE-4 kezelési egység olyan szántóterületeket foglal magában, melyeket a közelmúltban még gyepeként hasznosítottak. Az ezeken folyó gazdálkodás potenciális veszélyforrást jelent a környező természetközeli élőhelyekre, és meggátolja azok természetes összeköttetését. A kezelési javaslatok sorában elsődleges a gyepek rekonstrukciója, s amennyiben az nem valósul meg, a szántóművelésre vonatkozó javaslatok a veszélyeztető hatás mérséklését szolgálják.

(1) Meghatározása: Jelenleg szántóként művelt, korábban az egységes legelőterület részét képező élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): élőhelyek: T1; T10
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): RA
- Natura 2000 élőhelyek: -

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a természetvédelmi célkitűzéseket leginkább a terület gyeppé alakítása (élőhelyrekonstrukció) szolgálja. Amennyiben az nem megvalósítható, a szántóföldi gazdálkodáshoz kötődő javaslatok relevánsak:

a) Kötelező előírások és korlátozások

A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység meghatározó szántóföldi élőhelytípusaira nincsenek. Az esetleges élőhelyrekonstrukció keretében helyreállítható gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások:

- Élőhelyrekonstrukció (GY118).
- Tájidegen fűmagkeveréssel történő vetés tilos. (SZ63).
- Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett. (SZ19).
- Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni. (SZ37).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasolt a szántóterületek füves élőhellyé alakítása, gyeptelepítéssel; termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyepek kialakulásának elősegítése. A gyeptelepítést kizárólag a termőhelyre őshonos fajok vetésével indokolt végrehajtani.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(7) Kezelési, fenntartási javaslatok indoklása: A szántók füves területté alakítását az indokolja, hogy ezáltal a jelenleg elszigetelt természetközeli élőhelyek összeköttetése javul, továbbá a szántóművelésből adódó kockázatok (növényvédőszer, műtrágya átlagosodás) csökken. A területen korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyepek helyreállása a szántók spontán felhagyásával az inváziós növényfajok túlzott mértékű terjedése miatt nem kielégítő, ezért gyeptelepítés indokolt az élőhelyrekonstrukcióra szoruló szántóterületeken. Amennyiben a gyeptelepítés nem megvalósítható, a szántóföldi művelés folytatása mellett a környezetkímélő besorolású vegyszerekre és a műtrágyahasználat mellőzésére vonatkozó javaslatok csökkenthetik a káros hatások kockázatát.

KE-5 kezelési egység

A KE-5 kezelési egység fa- és cserjesorokat foglal magába, melyek a Natura 2000 terület élőhelyi sokfélesége és tájképi megjelenése tekintetében fontosak. A kezelési javaslatok alapja az élőhely funkcionális megőrzése, inváziós fajoktól való védelme, a beavatkozások minimálisan szükséges szinten való tartása.

(1) Meghatározása: Fa- és cserjesorok.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): RA; S7; OCxS7; S2
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok: -
- Natura 2000 élőhelyek: -

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

a) Kötelező előírások és korlátozások

A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.

(GY115).

- Fakitermelés csak augusztus 15. és február 1. között végezhető. (E44).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén található illegális hulladéklerakó felszámolása, és a további hulladékelhelyezés megakadályozása szükséges.

A kezelési egység területén található nemes nyárral befásított (az Országos Erdőállomány Adattárba való nyilvántartásba vételhez szükséges jogszabályban előírt minimális kiterjedést el nem érő) területen a vágásérett fák kivágását követően a gyep helyreállítása és kaszálással való további kezelése indokolt.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(7) Kezelési, fenntartási javaslatok indoklása: A kezelési egység területén részben idős fákból és cserjékből álló, fa-és cserjesorok az élőhelyi sokféleség és táji érték szempontjából jelentősek. Állományaikat elsődlegesen a tájidegen fajok, agresszív terjedése, és az illegális illetve szakszerűtlen fakitermeléssel szemben szükséges megvédeni.

KE-6 kezelési egység

A KE-6 kezelési egység területén a jelölő élőhelytípus kis területű fragmentuma található, amely a gyep többi részétől a beszántások és fásítás miatt elszigetelődött. A kezelési javaslatok középpontjában a jelölő élőhely megőrzése áll.

(1) Meghatározása: Elszigetelt fajgazdag mocsárrét fragmentum.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): D34
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok: -
- Natura 2000 élőhelyek: 6440

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja a területet fenntartó kaszálás folytatása a természeti értékek védelmét figyelembe vevő korlátozásokkal.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett. (GY01).
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10).
- Tűzpászták létesítése nem megengedett. (GY15).
- Kizárólag kaszálással történő hasznosítás. (GY20).
- A gyeptet évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92).
- A szénát a kaszálást követő 2 héten belül össze kell gyűjteni és eltávolítani a területről, vagy sávokban elégetni (GY86).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges. (GY29).
- Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos. (GY115).
- Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos. (GY116).
- A területen szóró, vadetető, szózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos. (VA03).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a gyepterületének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása, fásítás) nem javasolható.

(7) Kezelési, fenntartási javaslatok indoklása: A kezelési egység területén található kis kiterjedésű, de a 6440 élőhelytípusnak megfelelő, fajgazdag gyepterület megfelelő kezelés hiányában becserjésedés, esetleg ember általi befásítás veszélyeztetett. Gyepként való megőrzése fontos, mivel fajforrásként jelentős szerepe lehet a környező szántóterületek esetleges gyeprekonstrukciójában. Legelőként való hasznosítása kis kiterjedése és elszigeteltsége miatt (legalábbis mindaddig, míg a KE-4 kezelési egységhez tartozó szomszédos területeken nem történik gyeprekonstrukció) nem lehetséges. A fentiek alapján a kíméletes, évi egyszeri kaszálással biztosítható a fenntartása.

KE-7 kezelési egység

A KE-7 kezelési egység a tervezési terület olyan gyepeket foglal magába, amelyek korábban feltörésre kerültek, de rövid idejű szántóként való hasznosítást követően visszagyepesítették. A gyepesítésnél külföldi eredetű, nem a termőhelynek megfelelő fűmagkeveréket alkalmaztak. A

jelölő mocsárréti élőhelyekre jellemző fajösszetétel az elegyfajok, kísérőfajok tekintetében helyreállta, ugyanakkor a növényzet nagy tömegét alkotó fűfajok társulásidegennek tekinthetők. Kíváncos emiatt a termőhelynek megfelelő, hazai eredetű fűmaggal való felülvetés. Ezen túl az élőhely kedvező állapotban tartásához a természetvédelmi célok tekintetében egyformán megfelelő kíméletes legelő- vagy rétgazdálkodás folytatása szükséges.

(1) Meghatározása: Idegen eredetű vetett fűmaggal helyreállított mocsárrétek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): D34; D34xOC
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok: -
- Natura 2000 élőhelyek: 6440

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja a területet fenntartó gazdálkodás (kaszálás, legeltetés) folytatása a természeti értékek védelmét figyelembe vevő korlátozásokkal. A terület természetvédelmi célkitűzéseinek leginkább a legeltetési és kaszálási használat párhuzamos, hasonló arányú alkalmazása felel meg.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Élőhelyrekonstrukció (GY118)
- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Tüzpázták létesítése nem megengedett. (GY15).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70).
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha. (GY42).
- Kaszáló sarjülegeltetése megengedett a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos. (GY64).
- A gyepek évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92).
- A szénát a kaszálást követő 2 héten belül össze kell gyűjteni és eltávolítani a területről, vagy sávokban elégetni (GY86).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett. (GY33).
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges. (GY29).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési

terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell. (GY31).

- Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos. (GY116).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasolható élőhelyrekonstrukció célból a terület egyszeri felülvetése a termőhelynek megfelelő, hazai (lehetőleg helyi) eredetű fűmaggal (a gazdálkodáshoz kötődő javaslatok körében, az önkéntesen vállalható előírások között a felülvetés illetve tárcsázás tilalmára vonatkozó javaslatok erre az élőhelyrekonstrukció célú beavatkozásra nem vonatkoznak).

Indokolt a területről a vizet elvezető kisebb árkok kiszárító hatásának kiküszöbölése, az ilyen árkok megszüntetése révén.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

Delelő fák, facsoportok telepítése kizárólag őshonos fák felhasználásával javasolható, a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszíneken.

(7) Kezelési, fenntartási javaslatok indoklása: A területen található beszántás után helyreállított mocsárréti élőhely fő tömegét adó fűfélék külföldi vetőmagból származó, a termőhelynek nem teljesen megfelelő fajok és fajták. Indokolt emiatt egyszeri felülvetés hazai (lehetőleg helyi) eredetű, a termőhelynek megfelelő fűmaggal, ami egyben gazdálkodói érdek is. A kezelési egység területén található élőhelytípusok huzamosabb ideje kaszálással, illetve legeltetéssel történő fenntartása a jövőben is megfelelően szolgálja azok fennmaradását. Annak hiányában - részben inváziós fajok általi - cserjésedés, erdősödés valószínűsíthető. A kíméletes, évente egyszeri, megfelelő méretű kaszálatlan foltokat hagyó kaszálás megfelelő kezelési lehetőség a terület fenntartására; az ennél intenzívebb kaszálás a mocsárrétek elszegényedéséhez vezethet. A közepes intenzitású legeltetés esetén a kezelési egység élőhelyeinek természeti állapota fenntartható, nagyobb intenzitású legeltetés esetén viszont a gyepek felszakadozása, a legelőgyomok terjedése, az időszakosan víztelített talajú gyepekben a talajstruktúra kedvezőtlen átalakulása várható. Az őshonos hagyásfák, hagyásfacsoportok megóvása, illetve további telepítése a terület tájképi értékeinek és élőhelyi változatosságának megőrzése miatt indokolt.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja. Az élőhelyrekonstrukció javaslatok összefoglalóan a következők:

A terület egészére nézve indokolt a jelenleg szántókkal megszakított, korábban egységes gyepterület táji egységének helyreállítása, a szántókon történő gyeprekonstrukcióval. A javasolt intézkedés a KE-4 kezelési egység területét érinti.

Egyes kisebb, vízjogi üzemeltetési engedéllyel nem rendelkező árkok esetében - mocsárrétekre gyakorolt kiszárító hatás csökkentését célzó - teljes elzárás, megszüntetés javasolható. Az intézkedés a KE-1 és KE-7 kezelési egységek területén indokolt.

A terület egy részén korábban feltört, majd részben tájidegen fűmaggal helyreállítás céljából bevetett gyep található. Ezen a területen indokolt élőhelyrekonstrukciós célú felülvetés hazai (lehetőség szerint helyi) eredetű fűmaggal. A javasolt intézkedés a KE-7 kezelési egység területét érinti.

Gyep helyreállítása indokolt a terület egyes kisebb (az Országos Erdőállomány Adattárba való nyilvántartásba vételhez szükséges jogszabályban előírt minimális kiterjedést el nem érő), nemes nyárral befásított részein. A gyep helyreállítása vágásérett fák kitermelését követően történhet meg. A javasolt intézkedés a KE-5 kezelési egység területét érinti.

Illegális hulladéklerakó felszámolása a KE-5 kezelési egység területén javasolható.

Megoldást igényel a terület határán (de a Natura 2000 kijelölésen kívül) futó Bogdányi (V.) főfolyás működtetésének természetvédelmi szempontokkal való összehangolása. Jelenleg kettős probléma figyelhető meg: Nagy vizek esetén a Lónyay-főcsatorna visszaduzzasztó hatásai miatt a csatornából kiönt a területre a – gyakran szennyezett, tápanyaggal terhelt – víz. A nyári aszályos időszakban ellenben az élőhelyek fennmaradása szempontjából szükséges vizek elvezetése miatt fejt ki kedvezőtlen hatást a csatorna. Ennek érdekében szükséges olyan vízkormányzást kialakítani, ami megakadályozza a kedvezőtlen kiöntéseket, és egyben lehetővé teszi a Nyírbogdány település belterületét veszélyeztető időnként jelentősebb víztöbblet elvezetését, ugyanakkor száraz, aszályos időszakban megakadályozza a talajvízszintnek az élőhelyek számára szükséges szint alá való csökkenését. A megfelelő vízkormányzás önmagában lokális megoldásokkal (változtatható küszöbszintű vízviisszatartó műtárgy, vagy műtárgyak létesítése), nem kezelhető, mivel az alapvetően összefügg a Lónyay-főcsatorna üzemeltetésével. A megfelelő vízkormányzás kialakítása tehát csupán a jelen fenntartási terv keretein túlmutató előzetes tervezés alapján lehetséges.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési területre vonatkozóan jelölő faj nem került kijelölésre.

A területen a közösségi jelentőségű növényfajok közül a kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*) rendelkezik jelentős, tízezres nagyságrendű állománnyal, aminek alapján indokolt lehet annak jelölő fajként történő nyilvántartásba vétele. A tervezési területen (a túlnyomórészt a KE-2, kisebb mértékben a KE-3 kezelési egységek területén előforduló) a kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*) védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben a megfelelő kezelési egységekre vonatkozó részletes élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedések nem indokoltak.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében a területen monitorozás nem zajlik. A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelytérképezés, illetve a jelölő fajnak javasolható közösségi jelentőségű növényfajra vonatkozó felmérés 2013-ban készült el. A további kutatás és monitorozás tekintetében ezek eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

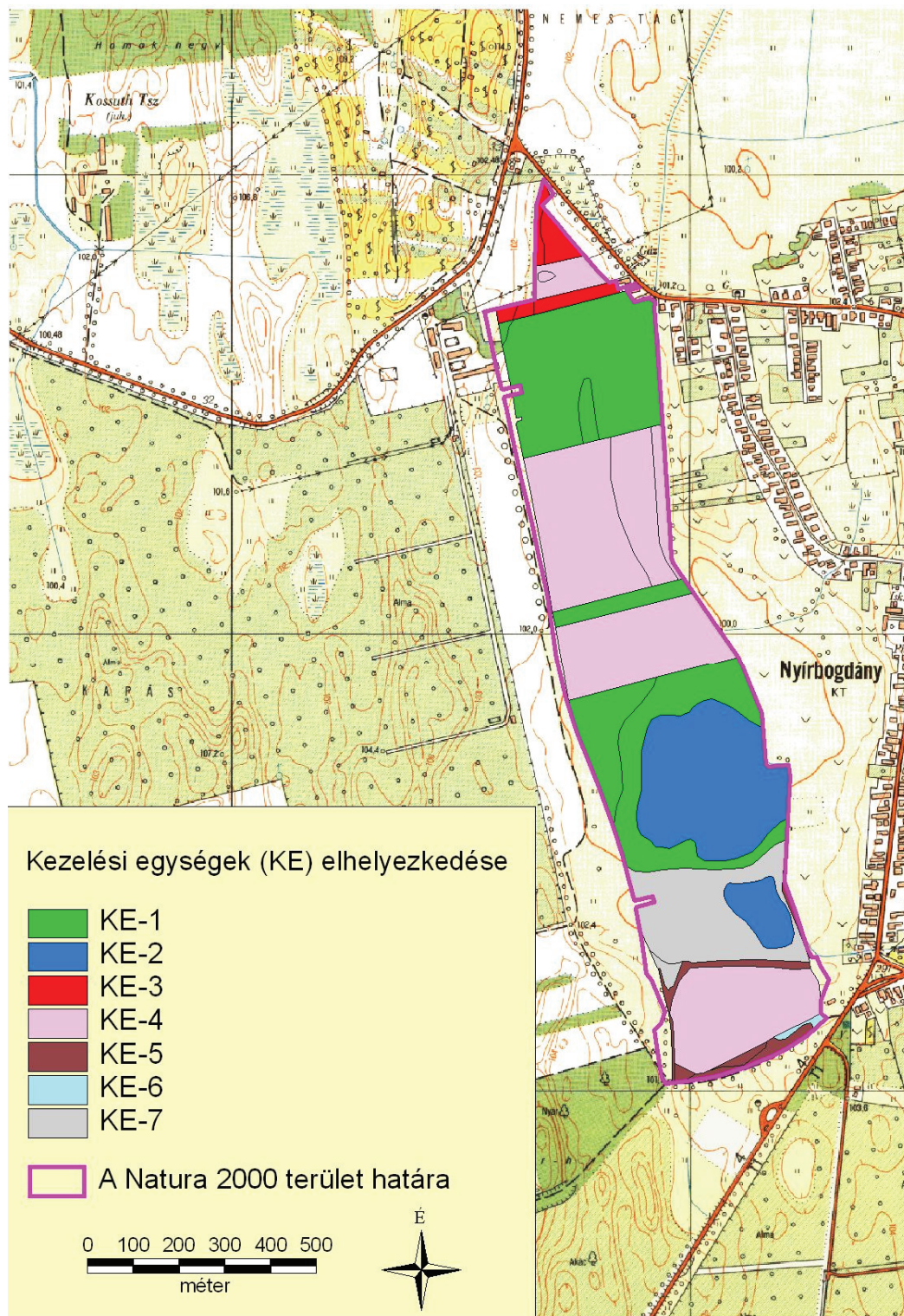
A jövőben szükséges a területen a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhely (6440)

kiterjedésének és természetességének nyomon követése, kiegészítve az ugyancsak jelen levő 1530* kódú élőhely felmérésével. Az élőhelyek monitorozására javasolható 5 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelytérképezés elvégzése. Az élőhelyek ennél ritkábban végzett monitorozása vélhetőleg nem ad megfelelő lehetőséget az esetlegesen beinduló negatív folyamatok megváltoztatását célzó idejében történő beavatkozásra. Javasolt a közösségi jelentőségű élőhelyek állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű gyepekre vonatkozó módszertan.

A területen jelentős, tízezres nagyságrendű állománnyal rendelkező kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*) faj állatfajainak monitorozására az NBmR protokoll szerinti azonos módszertannal 3 évente végzett felmérés javasolható. Ha erre kapacitáshiány miatt nincs lehetőség, akkor minimálisan az 5 évente, az élőhelytérképezéssel azonos ciklusokban végzett monitorozás javasolható.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer alapján a Nyírbogdányi rét különleges természet-megőrzési terület három fizikai blokkban helyezkedik el (TYE2J-X-11, TMQNJ-J-11, T1F9N-D-11). A fizikai blokkok területnagyságának megközelítőleg 95 %-a mezőgazdaságilag támogatható területre esik, melyre agrártámogatás igényelhető.

MEPAR Blokkazonosító	teljes terület (ha)	támogatható terület (ha)	KAT
TYE2J-X-11	51,76	50,48	-
TMQNJ-J-11	6,79	6,02	-
T19HN-E-11	2,44	0,00	-
T1F9N-D-11	5,6	5,55	-

A fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS)

A támogatás mértékéről évente a Vidékfejlesztési Miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatási összeg megközelítőleg 65.000 Ft/ha/gazdálkodási év. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008.(IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszereit tartalmazza.

Agrár- környezetgazdálkodási támogatás (AKG)

Középhosszú távú (5 gazdálkodási év) támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Miniszter által kiadott miniszteri rendelet szabályoz. Jelenlegi, 2009. és 2014. közötti időszakban a 61/2009. (V.14.) FVM rendelet hatályos. Jelen Natura 2000 területen a támogatási rendelet gyepterhasznosítási irányú horizontális célprogramjai vehetőek igénybe, ugyanis a Biri Nagy-rét különleges természet-megőrzési terület nem esik bele Magas Természeti Értékű Területek zónalehatárolásaiba. Szakembereink álláspontja szerint a terület hosszú távú fenntartásához elegendőek a horizontális célprogramokban elérhető kiegészítő támogatások. Az elérhető támogatás mértéke az extenzív gyepterhasznosítás célprogramban legeltetési hasznosítás esetén 77 Eurónak megfelelő forintösszeg, kaszálási hasznosítás esetén 40 Eurónak megfelelő forintösszeg. Ökológiai gyepterhasznosítás célprogramban legeltetési hasznosítás esetén 85 Eurónak megfelelő forintösszeg, kaszálási hasznosítás esetén 48 Eurónak megfelelő forintösszeg érhető el.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékeként igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések

Tekintettel arra, hogy a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet alapján földhasználati előírások vannak hatályban a gyepterületekre vonatkozóan, a 128/2007. (X.31.) FVM rendelet alapján a Natura 2000

gyepterületeken történő gazdálkodáshoz területalapú, kompenzációs támogatás vehető igénybe, melynek értéke 38 EUR/ha évente.

Önkéntesen vállalt előírások nyomán igényelhető mező- és erdőgazdálkodási támogatások

Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok közül az ország egész területén (a támogatható területeken) igénybe vehető *horizontális szántóföldi*, gyepgazdálkodási és ültetvény célprogramok érhetők el a 61/2009. (V.14.) FVM rendelet jelenleg hatályos rendelkezései alapján.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások

A 33/2008. (III.27.) FVM rendelet alapján támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

Rendelkezésre álló információink alapján a területen az agrártámogatások igénybevétele a nagyobb földterülettel rendelkező, a gazdálkodásban ténylegesen érintett tulajdonosok részéről általában jellemző, ami a Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatására is igaz. Kisebbségi földtulajdonnal rendelkező tulajdonos részéről érkezett olyan észrevétel, hogy bár korábban igénybe vette a Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatását, de az azzal járó adminisztráció miatt jelenleg nem él vele.

3.3.1.3. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyepterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés. Látható azonban, hogy jelenleg nincsen hatályban szántó és halastó művelési ágú, valamint egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (láprét, vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés. Ebből adódóan ezekre a területekre csupán az egyéb földhasználati korlátozások (nitrát területekre, védett területekre vonatkozó) vannak érvényben, speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések nincsenek.

A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyephasználatot támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyep természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni olyan helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek miatt fontosak (egyes kivételes esetekben akár ellent is mondhatnak a Natura 2000 célkitűzéseknek). A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

A Nyírbogdányi rét fenntartási tervének tanulságai alapján az agrártámogatási rendszer módosításával, bővítésével, kiegészítésével kapcsolatban a javaslatok két szintre bontva képzelhetők el:

Kötelező szint: A terület jelenlegi állapotának megőrzése érdekében szükséges tevékenységek, amelyeket minden Natura 2000 földhasználóra kötelező érvényűen szükséges érvénybe léptetni. Ez a kötelező földhasználati szabályok kibővítésével, illetve a meglévő szabályok módosításával/összehangolásával, és a hozzájuk kapcsolódó kompenzációs kifizetések

megváltoztatásával léptethető életbe. A Nyírbogdányi rét Natura 2000 terület vonatkozásában ebbe a körbe illeszthető eszközök a következők:

- A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó egyes jelenlegi szabályok felülvizsgálatával a kaszálatlanul hagyott terület nagyságának tágabb határok közötti meghatározását szolgáló eszközök.

Önkéntes szint: A terület természeti állapotának javítását szolgáló eszközök, amelyek az egyes területek, kezelési egységek sajátosságainak megfelelően önkéntes vállalat alapján ösztönzik a területhasználat az élőhelyek állapotának javítására, a közösségi jelentőségű fajok populációinak erősítésére. Ezek az eszközök ilyen értelemben átmenetet mutatnak az élőhelyfejlesztési-élőhelyrekonstrukciós támogatások irányába, de nem jelentenek olyan mértékű beavatkozást, ami kifejezetten nagy beruházási igényűek. A Nyírbogdányi rét Natura 2000 terület vonatkozásában ebbe a körbe illeszthető eszközök a következők:

- A Natura 2000 területen található szántókon a környezetkímélő növényvédő szerek használatát ösztönző eszközök.
- A Natura 2000 területen található szántókon a műtrágyahasználat csökkentését ösztönző eszközök.
- A Natura 2000 területen található szántók gyeppé, vagy vizes élőhellyé alakítását ösztönző eszközök.

A jelenlegi támogatási rendszer nem teszi érdekeltté a gazdálkodókat a nem hasznosított mezőgazdasági területek megőrzésében, hanem jellemzően azok eltüntetésére ösztönöz.

Mivel ezek a területek nem támogatható területek, a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyepterhasználást. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is.

A fenti problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára.

A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene vennie a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre a természetvédelmi célkitűzések megvalósításával kapcsolatos pályázat nincs folyamatban, sem tervezési fázisban.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Ld. a 3.4.2. pont alatti táblázatban.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

<i>Felhasznált kommunikációs eszközök:</i>	<i>A kommunikáció címzettjei:</i>	<i>Időpont, helyszín</i>	<i>Egyéb információ</i>
a) terepbejárás	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyonkezelői e) a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2013.12.13. Nyírbogdány	Résztvevők száma: 12
b) falufórum	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyonkezelői e) a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2013.12.13. Nyírbogdány	Résztvevők száma: 10
d) önkormányzati közzététel	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyonkezelői e) a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2013.12.18. - 2014.01.02. Nyírbogdány	Kifüggesztés darabszáma: 1
e) honlap	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyonkezelői e) a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2013.11.14-től folyamatosan	http://www.emisszio.hu/n2 + facebookon megosztva
f) érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	e) a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok	2013.12.06.	Kiküldött levelek darabszáma: 47
h) sajtóesemény (sajtótájékoztató, sajtókonferencia)	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyonkezelői e) a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok	2013.12.11.	http://www.nyireghir.hu/vadon/emisszio/mar_v_elemenyezhetoe_k_a_natura_2000_teruletek_fenn

<i>Felhasznált kommunikációs eszközök:</i>	<i>A kommunikáció címzettjei:</i>	<i>Időpont, helyszín</i>	<i>Egyéb információ</i>
	o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság		tartasi_tervei/23359 + 15 facebook ajánlás

A társadalmi egyeztetés szervezése, lebonyolítása, tartalma és eredménye:

1. Falufórum időpont és helyszín egyeztetés történt Nyírbogdány Község Önkormányzatával.
2. A fenntartási tervet letölthetővé tettük és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációt végző szervezet honlapján.
3. A fenntartási tervek véleményezhetőségéről cikk jelent meg a Nyírség hír (www.nyirseghir.hu) térségi hírportálon.
4. A fórumot és terepbejárást megelőzően frekvenciált pontokon (polgármesteri hivatalok hirdető táblái, művelődési házak, boltok stb.) 5 plakát lett kihelyezve Nyírbogdányban. A plakát a fenntartási tervek véleményezhetőségére hívta fel a figyelmet, tartalmazta a letöltési lehetőséget, a fórum és terepbejárás időpontját és helyszínét, a véleményezés határidejét, az érintett célcsoportok felsorolását, az érintett helyrajzi számokat, az érintett Natura 2000 terület térképi megjelenítését, valamint az elérhetőségeket és a kötelező arculati elemeket.
5. Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról postai levélben (és/vagy kisebb részben e-mailben) is értesítésre került. A levél a plakáthoz hasonló tartalommal, szükség szerint a célcsoportok szerinti egyedi összeállítással került kiküldésre. A címzettek köre (amennyiben egy sor alatt több címzett van, akkor zárójelben a kiküldött levelek darabszáma) a következő volt:
 - o Érintett önkormányzat
 - o Natura 2000 támogatást 2010-2013 között igénybe vevő helyben élő gazdálkodók (3 levél).
 - o Azon földrészletek tulajdonosai, amelyek a tervezési területen belül érintettek a jelölő élőhelyeket és fajokat, valamint kiemelt természeti értéket és/vagy konfliktusforrást hordozó, természetvédelmi szempontból legfontosabbnak ítélt területrészek tekintetében (22 levél, az értesített tulajdonosok az összes terület 96%-át fedik le).
 - o Érintett falugazdászok
 - o Nyírségi Trófea Vadásztársaság (Kótaj)
 - o Nyírségi Vízgazdálkodási Társulat
 - o Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
 - o Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály
 - o Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság

- o Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
 - o Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség
 - o Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földhivatal
 - o Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Építésügyi Hivatal
 - o Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal, Örökségvédelmi Osztály
 - o Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Iroda
 - o Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
 - o Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság
 - o Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
 - o Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
 - o Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Iroda
 - o Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
 - o Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kirendeltség
 - o Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Igazgatóság
 - o Vadásztársaságok Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége
6. A plakátokon és a levelekben jelzett időpontban és helyszínen megtartásra került a falufórum, melyről emlékeztető és fotódokumentáció készült. A fórumon 10 fő vett részt.
 7. A plakátokon és a levelekben jelzett időpontban és helyszínen megtartásra került a terepbejárás, melyről jegyzőkönyv és fotódokumentáció készült. A terepbejáráson 12 fő vett részt.
 8. Az érintett önkormányzat (Nyírbogdány) 15 napra kifüggesztették a fenntartási tervet.
 9. A beérkezett véleményeket és észrevételeket egy táblázatban összefoglaltuk, és megküldtük a tervekészítőnek, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságnak, valamint a területileg illetékes természetvédelmi őrnök.

A legfontosabb észrevételek, amelyek alapján a terv módosításra került:

Az egyik gazdálkodónak egy bizonyos területre vonatkozó gyephelyreállítási javaslatát a tervekészítő indokoltan találta. Ennek alapján a terv átdolgozott változatában új kezelési egység került kialakításra a megfelelő javaslatokkal.

A társadalmi egyeztetés során a gazdálkodók említettek olyan veszélyeztető tényezőket (szennyezett víz kiöntése a csatornából), amelyek a fenntartási terv egyeztetési verziójában nem

szerepeltek, így ezeket a végleges változatában a tervekészítő feltüntette és javaslatot tett a kezelésére.

Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság levélben érkezett vízvisszatartásra vonatkozó észrevételeik fenntartási tervbe illeszkedő részét a megfelelő fejezetekbe a tervező beépítette. Az érintett csatornák fenntartási munkálataival kapcsolatos javaslatukat a Natura 2000 célokkal összeegyeztethető formában építette be.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Kommunikáció címzettje	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan?
Nyírbogdány Község Önkormányzata	- plakát - levél értesítés - sajtómegjelenés - önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Tulajdonosok, vagyongazdálkodók	- plakát - levél értesítés - sajtómegjelenés - önkormányzati kifüggesztés	igen	fórumon megjelentek	igen	Gyephelyreállítási javaslat alapján új kezelési egység került kialakításra. A veszélyeztetett tényezők kiegészítésre kerültek.
Nyírségi Trófea Vadásztársaság	- plakát - levél értesítés - sajtómegjelenés - önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Érintett falugazdász	- plakát - levél értesítés - sajtómegjelenés - önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Nyírségi Vízgazdálkodási Társulat	- levél értesítés - sajtómegjelenés - önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	- levél értesítés - önkormányzati kifüggesztés	igen (nem jogosult eljárni)	levélben	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály	- levél értesítés - önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal,	- levél értesítés - önkormányzati kifüggesztés	igen (észrevétellel nem él)	e-mailben	-	-

Földművelésügyi Igazgatóság					
Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal, Földhivatal	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal, Építésügyi Hivatal	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal, Örökségvédelmi Osztály	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	igen (nem illetékes eljárni)	levélben	-	-
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály, Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Területi Iroda	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-
Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	igen (a tervet elfogadásra javasolják)	igen	-	-
Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	igen	levélben, e-mailben	igen	A vívisszatartá sra vonatkozó észrevételeik fenntartási tervbe illeszkedő részét a megfelelő fejezetekbe beépítette. Az érintett csatornák fenntartási

					munkálataival kapcsolatos javaslatukat a Natura 2000 célokkal összeegyeztetendő formában építette be.
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	igen	fórumon és terepbejárás rason megjelentek, írásban javasoltak	igen	Véleményüket a szakmai tervező figyelembe vette
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	▪ levél értesítés ▪ önkormányzati kifüggesztés	nem	-	-	-